

Буряат УНЭН

№ 202 (9341)
АВГУСТЫН
25
ЧЕТВЕРГ
1960 он

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой,
Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

Хюруугай унаха саг ойртобо Кукурузаяа түргөөр хуряжа абая!

Гэмынь урдаа, гэмшэлын хойноо

Субагтын отделениин хүдэлмэри-лэгшэд (Погранична совхоз) силос даража эхиллээр хахад нара тухай болж байна.

Түрүүшын үедэ силос даралга тэндэ янала эмхитэй, бүтээсэйгээр ябуулагдаа хэн. Үдэртөө дунда эргээр 100 тонно гэхэ гү, али бүхэдэ 1400 тонно силос хэрын ногоогоор, зеленкоор дарагдаа.

Харин Калининский бригада даража эхиллэнхэй хойшо ажлын ургаха ябахаяа болдод, үдэртөө арайхан табяад тонно хүргэнэ.

Иймэ байдал ямар шалтаганһаа тохёолдооб гэхэдэ, силосэй хоёр комбайн ойр зуура дээрлөөд эх эдэршэнэ. Жэшэнь, августын 19-нэй үглөөгүүр хоёр комбайн гарахан аад, улангүй нэгэнийн байшоо хэн. Нүүдээрнэй хоёр са болдоод, нүгөөднэ эдэрээ. Ингэдэ лэ хээрэ тэдэнэ зажаа ороо.

—Бүхэл халаанда оройдоо хүдэлгэгдэнгүй. Нэгэ комбайнэй ябахад, нүгөөднэ эдэршэхэ. Муугаар заабаарилгдан машинанымэ ха юм. Одоол гэмынь урдаа, гэмшэлын хойноо гэдэг энэ даа,— гэжэ механикаторнууд гомдонгөөр хөөрлэднэ.

Нэгэ комбайнганга эдэрээд халахугайд таряалан дээрнээ шэрэжэ абашаа хэн. Энэ мэтээр иншэтиншээ хооһор гүйлгэлдөөр биратай юумэ хэнгүй.

Силосэй ногоо шэрэдэг автомашинанууд комбайнэй зогсоходо ажалгүй болоод, хэды үдэр минн байна.

Отделениин, совхозой хүтэлбэрилэгшэд нимэ байдалтай тохёолдохы мэдэбшэе, дутагдалаа дары усалхаха тухай ханаагаа табинагүй. Эдэрнэн комбайн түргөөр зааха гэхэдэ, хэрэгтэй залчашуудышье байдаггүй.

Арга боломжоо хэрэглэжэ шадбал, Субагтын отделениинхид дутагдалаа түргөөр усалхаад, силос элбэгээр даража абаха аргатай. Зүгээр совхозой дирекци, партком эдэрнэ зохихо тунхаламжа хүргээ уялгатай.

Б. Семенов.

Халаан соо—гурбан нормо

Хурялгын үедэ 500 гектарай ургаса амьарлан хадаха, 700 га газарай таряа суглуулан сохихо харюусалгатай социалистическэ уялга Георгий Васильевич Шулгын банхай.

Машина, зэмсэгэ эртэннэй шанартайгаар заабаарилхан, бороо нойтоотойше үедэ ургаса, хуряахаа жаткада тусхай түхээрлэгэ хэнэй байна.

Нүүдэй үдэрнүүдтэ хура бөрөөгой оробошье, дүршэлтэй механикатор Георгий Шулгын гурбан үдэр соо 278 гектар амьарлан хадажа унагааба.

—Халаан соо 16 гектар хадаха даабаритай аад, 50—55 га хүргэдэнэ. Оролдоод байхадаа амжалтаа заабол туйлагдаха бишу. Абана уялгаяа сохом дүүргэхэдэ,— гэжэ нүхэр Шулгын дарууханаар хөөрэнэ.

Кяхтын совхоз.

600-гаад центнер ногоон тэжээл ургуулагдаа

Кукурузашан Алексей Петрович Трусовой звеногойхид гектар бүхэнэй 300 центнерһээ доошо бшээ шэмэтэ ногоон наба ургуулаха уялга абаад, эршэмтэйгээр хүдэлжэ эхилээ хэн.

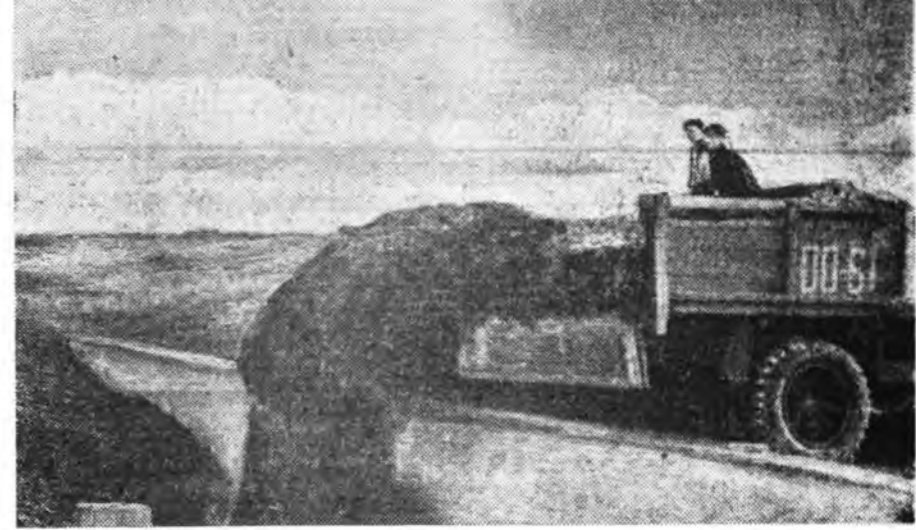
Наруули дулаан, уржэлтэй газарта га бүринн 25—30 тонно хуушан наг шэбхэ гаргажа тараагдана байна. Томо жжээрнэ илгаад, нара халхинда шанаржуулагдахан үрнөөр, агротехническэ болзортонь, квадратно-гнездовой аргаар кукуруза таригдан юм. Ургамалай ургажа хэды үдэр шэбхын шүүхээр нэмэлтэ тэжээл оруулагдахан, утаашань, хүндлөөшнэ зурууд хоорондын элдүрилгэ хэгдэнэ байгаа. Шинг нойтооршье ургамал байлай дутагдаагүй.

Ингэжэ тус звеногой бэрхэ кукурузашадай оролдожо ажаллаһанай ашаар гектар бүринн дунда эргээр 350 центнер наба намаа ургуулагдаа. Зарим ургасатай газарта га бүхэнэй 600 гаран центнер ногоон тэжээл абахаар хараалагдаа.

Нүхэр Трусовой звеногойхид баян ургасаяа хэды үдэрэй хуряжа байна.

Н. Попков.

Кабанский совхоз.

ЗУРАГДЭЭРЭ: «Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой хоёрдох комплексно бригадынхид кукурузын ногоогоор силос даража байна. Эндэ бүхэ хүдэлмэринь оёхожоруулагданхай.

А. БОРИСОВАЙ фото.

АБАНАН УЯЛГАМНАЙ ХУУЛИ БАЙХА ЁҺОТОЙ!

Ургэн уужам Эхэ орон доторнай Ленинскэ комсомолой нэрэ солон үдэрнөө үдэртэ улам сууржаха, алдарта эргэдэнэ ажалай залуу баатаршуул бүри олооро жагсана. Мүн бидшье аймагаингаа комсомолой организацида хамтадаа 2500 гаран гүшүүдтэйбди.

Түрэл Коммунистическэ партинга табинан асарн эхэ зорилгонууды амжалта түгэс шийдэхэ хэрэгтэ аймагаинмай комсомолой организаци байгша оной түрүүшын хахадта 6987 центнер гэхэ гү, али түсбөө 117 процент дүүргэнэ байна. Илангаяа хүдөөгэй комсомолой организацинууд энэ талаар горьтойхон нэмэри хубитаяа оруулаа. Тодорхойлон нэрлэбэл, эндэх «Победа», «Коммунизм» Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, мүн Анагай, Хэжэнгын совхозуудай комсомолой эхин организацинууд муу бээр хүдэлөө гэжэ тэмдэглэмээр.

Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын совхозой 4-дхи фермын мал адуулагша, комсомол солотой Вячеслав Никоноров гурбадахы кварталда 327 центнер эрхим шанартай мяха абахаар лав шийдэнхэй. Тинхэдэ Анаада алдаршанан П. Лужников, мүн «Дружба» колхозой дүршэлтэй малшан С. Любин гэшэдэй бэлшэнь шажажа байһан малнуудын ишэ нарада дунда эргээр 965-наа 1190 грамм хүрэтэр нэмэнэн байна. Имнэрхүү баримта, жнэзүүдүүдэ дурдаха болоо хаа олон.

Тэрэшэлэн хүртэ эхэ ажалараа зорилгатай билгаруулын түлөө тэмсэлдэ аймагаинмай 223 залуу наалишад, комсомолшууд хабаадалсана. Комсомол солоо суурхуулан эрхим түрүү наалишад— Д. Мылькова, Л. Доржиева (Анагай совхоз), Г. Батуева, Ф. Дашиева,

гаргалсахааа гадна, «Залуу нүхэр, бу уйдш, ходоодо хүхюон ябыш!» гэхэ мэтын сонирхолтой үдэншүүдэ энэ эмхидхэлдэг байһан юм. Ингэжэ элдэб арга хэрэгтэн ажаллахаар саашадаашье бодомжолнобди.

Түүхэтэ долоон жэлэй хоёрдохи жэлдэ шийдэхэдэ ёһотой республикынгаа комсомолой дайшалхы 6 зорилгонууды дүүргэлтэ болгон, аймагаинмай комсомолой организаци байгша оной түрүүшын хахадта 6987 центнер гэхэ гү, али түсбөө 117 процент дүүргэнэ байна. Илангаяа хүдөөгэй комсомолой организацинууд энэ талаар горьтойхон нэмэри хубитаяа оруулаа. Тодорхойлон нэрлэбэл, эндэх «Победа», «Коммунизм» Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, мүн Анагай, Хэжэнгын совхозуудай комсомолой эхин организацинууд муу бээр хүдэлөө гэжэ тэмдэглэмээр.

Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын совхозой 4-дхи фермын мал адуулагша, комсомол солотой Вячеслав Никоноров гурбадахы кварталда 327 центнер эрхим шанартай мяха абахаар лав шийдэнхэй. Тинхэдэ Анаада алдаршанан П. Лужников, мүн «Дружба» колхозой дүршэлтэй малшан С. Любин гэшэдэй бэлшэнь шажажа байһан малнуудын ишэ нарада дунда эргээр 965-наа 1190 грамм хүрэтэр нэмэнэн байна. Имнэрхүү баримта, жнэзүүдүүдэ дурдаха болоо хаа олон.

Тэрэшэлэн хүртэ эхэ ажалараа зорилгатай билгаруулын түлөө тэмсэлдэ аймагаинмай 223 залуу наалишад, комсомолшууд хабаадалсана. Комсомол солоо суурхуулан эрхим түрүү наалишад— Д. Мылькова, Л. Доржиева (Анагай совхоз), Г. Батуева, Ф. Дашиева,

Д. ЭРДЫНИЕВ, КПСС-эй обкомой партийна органуудай таһаны дааша

да байха газар болон бариха малай тоо толгой хүдөө ажахын артелиин Уставай эрилтын ёһоор гуримшуулагдаба. Сталиной нэрэмжэтэ колхозой эдэбхитэд колхозойнгоо үрхэтэ айлда 0,15 га газар, тугалтай нэгэ үнэе, наратай болоһон поршоонхонуудтай нэгэ эхэ гахай, хурьгатай нэгэ хони, шубуу 20 толгой хүрэтэр, 3 гэр зүгы бариха гэжэ тогтооб.

Эдэ хэмжээ-ябуулганууды бодото дээрнэ бэлдүүлээд байхада нитын ажахыда хабаадалсадаггүй, өөрнөө хубин ажахые хараад нуудаа хүнүүдэй арга боломжые хааха арга олодо. Тус асуудалай бүхэ талаһаа зүбшэн хэлсэгдэнхэй нүүдээр колхозной хубин ажахыда 0,25—0,30 га газар элдэхэ гэжэ дуралдагдан байна. Эдэ хэмжээнүүд аймагай бүхэ колхознигуудаар найшаагдажа, хүдөө ажахын артелиин Уставта зохихо хубилалта оруулагдаа.

Аймагай партийна организаци олонитэ коммунистүүд болон колхознигуудта түшэглэн, энэ мэтээр колхозуудайнгаа нитын ажахые бэрхшүүлнэ, ажалладай эдэбхи үүсхэл дээшлүүлнэ. Мүнөө тус аймагай партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд предпритий, колхоз болон совхозуудаар таһалгаряагүйгөөр явжа, энэ мэтын шухала асуудалнуудые байра дээрнэ шийдхэлсэнэ.

Гэхэтэй хамта мүнөө үеын эрхэ байдалда кабинет соогоо ханаа амархан нуугаад, элдэб шийдхэлбэринүүдэе гаргажа байдаг хүтэлбэрилэгшэ олохон бэрхэтэй ааб даа. Тээд колхоз, совхозуудаар саг үргэлжэ яважашье байхада эмхидхэлэй хүдэлмэри зүндөө өөрөө бүтэжэ байха бшээ. Партийна хүдэлмэрилэгшэ эрэнэн газартаа ямар хүдэлмэри ябуулнаб, тэрэннэй эмхидхэлэй хүдэлмэри дулдаха байна. Хүтэлбэрилхэ зарим хүдэлмэрилэгшэд колхоз гү, али предпритида эрээд, үйлдөөрнөө бодото байдалтай тодорхойгоор танилсангүйгөөр юрэнхы заабари захяа үгөөд ябашадаг. Тимэ зарим хүтэлбэрилэгшэд партийна эхин организацитай, хүдэлмэришэд болон колхознигуудтай зохиодоо хөөрлэдэжэ, тэдэнэй хүсэл эрмэлзэлгы мэдэжэ абахые оролдодоггүй. Иймэ ажал байлай эхэ үр дүн үгэлдэггүй, харин элдэб алдуч эндүү гаргаха ябадалда хүргэдэг байна. Мухаршээрэй аймагта нимэ ушар болоо: партиин эндхи райком олонитын дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуула, колхознигуудай бодото байдал муугаар мэдэдэг байшоо. «Знамя Ленина» колхозой партком секретарь нүхэр Белоусов гэзгэдэнги нанал бодолтой зарим колхознигуудай нүлөөдэ орожо, колхознойгоо түрүүлгшэ нүхэр Семеновы аян болохо аргаар хүндгүй болгохы оролдодог байгаа. Нүхэр Семенов шүүмжэлэл хабшадаг, ород, бурядуудай хоорондо үндэнэ яһанай илгаа гаргадаг, партийна болон советскэ органууды тоодоггүй гэхэ мэтээр тэрэниин парткомой заседани дээрэ гэмнэнэ байна.

Партиин райкомой бюро нүхэр Семенов тшшаа хэгдэнэн гэмнэлгы бодото дээрнэ найнаар шалгажа үзэнгүй, яаралтайгаар райкомойнгоо пленум зарлажа, тэрэниин КПСС-эй гшүүнһээ гаргажархёо. Нүүдэ шалгажа үзэхэдэ, нүхэр Семеновто тодохоголон эмэ үндэнэ баримтагүй байжа, райкомой бюро пленум дахин зарлажа, нүхэр Семеновы КПСС-эй гшүүнһээ гаргаха тухай түрүүшынхид шийдхэлбэри болуулаха багтай болоо.

Предпритий, колхоз, совхоз дээрэ явжа зуураа түсбэй дүүргэлтэе шалгаад, энэ тэрэ дутагдалнууды тэмдэглэн абаха гэшэ эмхидхэлэй хүдэлмэрин хахад хэрэг болоно. Энирүүлһэн тэдэ дутагдалнуудаа байра дээрнэ усалхаа, хүтэлбэрилэгшэдынь хүнүүдэй дунда эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлмэрилүүлжэ хургаха, холын хараата асуудалнууды шийдэхэ хэрэгтэн тунхалаха хэрэгтэй. Зүб заабари үгэлбшэе, тэрэнэ бодото дээрнэ дүүргэхэ хэрэгтэ тунхаламжа үзүүлжэ гэшэ хүтэлбэрилгын гол зорилго болоно.

Эдэ баримтанууд дээрнээ харахада, эмхидхэлэй хүдэлмэридэ хамгай түрүүн кадрнууды зүбөөр шэлэн табиха тон шухала. Тингэхэ зуураа предпритий, колхоз, совхоз,

бригада, отделени, фермэ бүхэниин шадбари мэргэжэлтэй, эдэбхи үүсхэлтэй, элдэб дутагдалнуудтай эбсшэгүй хүнүүдэй толгойлоо байһанин хараадаа абаха. Даажа байһан ажалаа ябуулжа шадбаггүй хүнүүдэе шадбаритай хүтэлбэрилэгшэдөөр хэлгэхэнэ айха хэрэггүй. Эдэбхи эхэтэй, залуу, шадбаритай хүнүүдэе дэбжүүлжэ хэрэгтэй.

Хүдэлмэрилэгшэды ажахын халбаринуудта зүбөөр хубаарилан табилгаар эмхидхэлэй хүдэлмэри дүүрэдэггүй. Тэдэнэ саг үргэлжэ тунхала, шадбари мэргэжэлынь дээшлүүлжэ, техникэ, экономико, ажалай эмхидхэл гүнзэггээр шудалуулаха шухала. Юуб гэхэдэ, шадбари мэргэжэлээ үдэр бүхэндэ дээшлүүлжэгүй наа, хүгжэжэ байһан ажахы саашадаа зүбөөр хүтэлбэрилжэ шадхаггүй бишуу.

Эмхидхэлэй хүдэлмэри бүхэ талаһаа алли тэгшээр ябуулагдаха ёһотой. Гэхэбшэ энэ талаар элдэб дутагдалнууд гардаг. Жэшэнь, партиин Закаменай райком аймаг дотороо хүдөө ажахые хүгжөөхэ асуудал шийдэхэ зуураа, промышленна предпритиинуудай хүтэлбэрилгые хуладуулаа. Энээн дээрнээ боложо, республикынмай эгээл томо предпритиинуудай нэгэн болохо Зын комбинат продукци үйлдэбэрилхэ түрүүшын хахад жэлэй түсбэе дүүргэжэ шаддаггүй.

Эмхидхэлэй хүдэлмэридэ партиин зарим комитетууд баһа ондоо алдуу гаргадаг. Бүхэ асуудалнууды шийдэхы оролдоһоор советскэ болон ажахын органуудай дүүргэхэ хүдэлмэри хэжэ ородог. Хамгай нүүдэ ажахын холын хараата асуудал шийдэхэ шадхаа болодо, элдэб жэжэ божо хүдэлмэри дээрэ бүхэ сагаа барана. Иймэ алдуунууды партиин Прибайкалин, Тарбагатайн, Торин райкомууд гаргаһан байна. Партиин эдэ райкомууд бүхэ колхоз, совхозуудайнгаа ажахые гансахан өөһдынгөө райкомой аппаратай хүдэлмэрилэгшэдөөр хайжаруулахы оролдоһон байна. Колхоз, совхозуудай партийна, комсомолой, профсоюзна организацинуудгүйгөөр эдэ асуудалнууды шийдэхын аргагүй байһанин мартажа болохгүй. Зарим колхоз, совхозуудай партийна организацинууд энэ алдуч дабтажа, олонитэ колхознигууд, коммунистүүдэй тунхаламжгүйгөөр, хоолон захиралтаар ажахын асуудал шийдэхы оролдодог.

Эмхидхэлэй хүдэлмэри гэшэ гол түлэб олонитын дунда ябуулагдадаг гэшэ. Тимэһээ партийна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд олонитэ ажалшадтай холбоо барисагаа үргэдхэн, тэдэнэй эрилты дүүргэхэ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри найнаар ябуулха байна. Юуб гэхэдэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри нийтэ-политическэ хүдэлмэригэй таһалгаряагүй холбоотой ха юм. Агитационной-уламжын хүдэлмэри ажалшад дунда үргэнээр ябуулагдажа, предпритий, колхоз, совхозой урда табигдан зорилгы амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ хүдэлмэришэды элсүүлжэ үргэтэй. Энэниин найнаар ойлоһон Улан-Удын Октябрьска райкомой предпритиинуудай партийна организацинууд муу бшээр хүдэлнэ.

Эндхи модоной заводой партийна организаци лекци болон элдхэлхүүдээр, мүн ханын газетээршье коллективнэйгээр урда табигдан зорилгы хүдэлмэришэдтөө найнаар ойлуулна. 85 агитатор бригада, цех, халаан бүхэндэ хөөрлөөдөнүүдэ үнэггээр, абана уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэдтөө зоригжуула. Түрүүшын хахад жэлэй туршада модоной заводой хүдэлмэришэдэй дунда научно-политическэ темээр 70 элдхэл уншадга. Тэрэшэлэн сэмын фабрикын партийна организаци эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри яһала найнаар ябуулна.

Хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэрин найнаар ябуулагдаһанай ашаар үйлдэбэрин найн үр дүн туйлагдадаг байһанин мэдэжэ. Долоон жэлэй түсбэе болзорхоон үрид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгдэдэ арадай тэмсэлэй түлэг дундаа явжа байһан энэ үедэ гансахан партийна организаци бшээ, бүхэ советскэ, комсомолой, профсоюзна организацинууд эмхидхэлэй хүдэлмэриин эрид хайжаруулын түлөө оролдохо ялгатай.

КПСС-эй XXI съездын шийдхэлбэринүүдэе дүүргэлгэдэ бодото тунхэмэри болохо социалистическэ уялгануудаа амжалтатйгаар дүүргэлгэдэ ажалшадтай хусые элсүүлжэ гэшэ партийна организацинуудай дайшалхы зорилго мүн.

Монголой правительственна делегаци Москвада ербэ

Монголой правительственна делегаци августын 22-то Москвада ербэ. МНР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшын нэгдэхид, орлошо Д. Моломжамц делегациин толгойло. МНР-эй гурбадахы табан жэлэй түсбэй (1961—1965 онуудай) проектээр делегаци советскэ түсбэлгэлын организацинуудай зүбшэл, тэрэшэлэн экономическа

асуудалнуудаар хэлсээ хэхэ юм. СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшын орлошо, СССР-эй Госпланай түрүүлгшэ В. Н. Новиков, бусад тусхай тшшаалта хүнүүд, тэрэшэлэн Монгол Ардай Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Лувсан Монгол Ардай Республикын делегациин аэродром дээрэ угтаа. (ТАСС).

Монголой правительственна делегаци августын 22-то Москвада ербэ. МНР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлгшын нэгдэхид, орлошо Д. Моломжамц делегациин толгойло. МНР-эй гурбадахы табан жэлэй түсбэй (1961—1965 онуудай) проектээр делегаци советскэ түсбэлгэлын организацинуудай зүбшэл, тэрэшэлэн экономическа

